

Üdvösség vagy jutalom

Gyermekkoromban a komolyabb vallásórákon, a később a belmissziós i-
gehirdetésben, vagy az evangelizációs összejöveteleken csak az üdvösség-
ről hallottunk; de arról, hogy Isten egyeseknek jutalmat fog adni, semmi
szó nem esett, arról még kevésbé, hogy kik lesznek a kiváltságos megju-
talmazottak. Szembe állították egymással a világnak és az Isten népének
a felfogását: a világ ezt a földi tért tekintette az élet egyetlen al-
kalmának, a keresztyén az ég felé fordult, hol az üdvösség várt rá, s a
földről azt tanította, hogy azon Isten átka nehezül, abban semmi keres-
nivalója az Isten gyermekének nem lehet. A világ azon dolgozott, hogy a
megátkozott földet tegye paradicsommá, a keresztyén feladta a földi re-
ményiséget, s köszönnel nézte a világ erőlködését. Ezért aztán a világ
ellenségnek látta a keresztyénséget, vagy legalábbis idegen testnek ott,
ahol ő mindenét találta. Ezt a tétlen üdvösség-várászt azonban a Biblia
elítéli. Pál azt mondja, hogy "aki nem dolgozik, ne is egyék" /Tébész.3,10%.
Pál szerint minden keresztyénnek a maga kezével kell dolgoznia, illendően
járni el a kívülvalókkal szemben és senkire rá nem szorulnia./I.Tessz.
4,11.12/. Az egészséges keresztyén életnek csak paródiája Oszlopos Simon
élete, aki felköltözött egy romba dőlő templom megmaradt oszlopának
tetejére, s várta, hogy az őt csodáló emberek ennivalót hozzanak neki,
s ellássák őt. Pál az Igét hirdette, emellett azonban keményen dolgozott,
hogy saját kenyerét, sőt a vele utazók kenyerét is megkeresse./I.Ko.4,12;
Csel.18,3;I.Tessz.3,8/. Am az a felfogás is ellenkezik a Szentírással,
hogy Isten lemondott arról, hogy ezen a földön felállítsa a maga király-
ságát; ellenkezőleg, Jézus visszajövetelét ígérte, s itt akarja országát
megvalósítani; az embernek munkálkodásra adott 6000 esztendő, a 7. ezer
esztendőben Jézus felakarja állítani a békesség és igazságosság birodal-
mát, s meg akarja mutatni, mit kellett volna az embernek tennie a hét-
kösznapok évezredekben. Mikor Jézus elmenőben volt abból a világból, szol-
gára talentumokat bízott, hogy azokkal dolgozzanak, az a azt, aki kez-
kenőbe köti vagy elássa a rábízottakat, azzal fenyegette meg, hogy ki-
vetteti a külső sötétségre /Mt.25,30/. Ahhoz, hogy valaki tétlen remete
életet éljen, nem kell különös szentség, elég a lustaság, mely inkább
nem eszik, semhogy dolgozzék. A dolgoztalanság még nem szentség! Az Újszö-
vetségben egyetlen olyan szenttel sem találkozunk, aki a világtól visz-
szavonultan tétlen szemlélődés közben saját üdvösségét építette volna.
A bibliai szentek mind dolgoztak. Pál megkereste a maga kenyerét; tár-
sai vele együtt fáradtak, küzdöttek, s ezer veszély és ellenség között
törtek mindig tovább, hogy a pogány sötétséget az evangélium fényével
cseréljék föl. Tábita varrt a szegényeknek. A kopos, kopian szavak e-
lég sokszor előfordulnak arra, hogy lássuk, hogy az apostolok nem ki-
mérték sem erejüket, sem idejüket, hanem a munkára adták magukat any-
nyira, hogy a munka kopos-sá, azaz maguk törésévé lett. Fáradtak, meg-
verték, börtönbe zárták őket, félholtra kövezve mentek tovább, hogy más
városokban is hirdessék az örömhírt, mely nekik újabb üldözést és szen-
vedést hozott. Az apostoloknak nem volt idejük arra, hogy saját üdvös-
ségüket élvezzék, s az Ur kegyelmének szíveskedése tétlen szemlélésébe
elmerüljenek. Az imádkozás nem gyönyörködés volt náluk, hanem harc, lát-
hatatlan hatalmakkal való birkózás. Az a ma szokásos kegyesség, hogy a
"hívó" örül annak, hogy megtért és így a halál utáni "üdvössége" megté-
rése által biztosítva van, az apostolok idejében ismeretlen volt. Ezek
az első keresztyének Istennek örültek, nem az üdvösségnek, mely majd
egyszer birtokukba jut, s melyet ,egtérésükkel érdemeltek ki, úgyhogy
Isten őket messze a többi ember fölé emeli, s míg mindenki elvész, ad-
dig ők - még vétkekkel borítva is - a mennyországba bemasíroznak. A só-
téria szó, melyet ma "üdvösséggel" szokás fordítani, az apostolok tollá-
ban megmenekülést jelentett, s nem "üdvösséget". A legtöbbször a jelen-
re vonatkoztatották, s nem a halál utáni időre; az ellenség hatalmából va-
ló megmenekülést fejezték ki vele, s nem a jövőre és örökké tartó bold-
ogságot. Az ellenség hatalmából való szabadulást pedig nem arra szolgáló
alkalomnak tekintették, hogy szerencsés helyzetüknek örüljenek, s bold-
ogságukat élvezzék, hanem arra való alkalomnak, hogy Istennek és ember-

társaiknak szolgálhatnak, értük szenvedhetnek, s hűségüket állhatatosságukkal és fáradozásukkal megmutathatják. A sötéria tehát kiindulás volt számukra és nem elérendő cél. Mert Isten kegyelméből megmenekültek, azért most már Istennek szentelhetik életüket, érte és Vele munkálkodhatnak Isten céljainak megvalósításán.

A jutalom ezért a munkáért való megfizetés, tehát a cél, a vég, a korona, melyet egy hűséges életre Isten felrak a munka és pályafutás végén. A sötéria a munkás keresztyén élet alapja, a místicas /jutalom/ annak koronája.

Ha a sötéria újtestamenzumi előfordulásait áttekintjük, ha a sodzein ige szerepét átvizsgáljuk, arra az/ eredményre jutunk, hogy e szavak nem eljövendő boldog állapotot, hanem olyan helyetváltozást jelentenek, mely különböző időkben és különböző mértékben, továbbá Istentől pontosan megállapított sorrendben megy végbe, s különböző előfordulásaiban egy egész, teljes szabadulás tényét állítja elénk. Ismétlem: a szabadulás nem egyszerre megy végbe, hanem lassanként, fokozatosan, mindig teljesebben, egyre mélyebbre ható/án. Az Újszövetségben említett szabadulások főleg a mostani korra vonatkoznak, nem a jövő korra, nem a halál utáni állapotra. Ha Jézus a vihartól megszabadítja tanítványait, azt a sodzein ige fejezi ki, melyet üdvözítéssel szokás fordítani. Ha betegségből gyógyít meg, az is szabadulás, melyet sodzein jelez. A beteg megszabadítás annak "lelke megmentése". Ha elküldeszti a gyógyítást, azzal elvesztik a lelket. A keresztfáról levenni valakit: szabadítás, sötéria. /V.ö. Mt.8,25;21,22;14,30; 27,40.42.49; Mk.23,28.34; 6,56; 8,35; 10,52; Lk.8,48; Cs.4,9.12; 27,20.31; stb./ Ugyancsak ezek a szavak fejezik ki a vétekből való szabadulást /Mt.1,21/, az Ördög hatalmából való szabadulást /Lk.8,36./; de a betegségből való szabadulás is az Ördög hatalmából való menekülés. Ha valaki Sátán kezéből Isten kezébe kerül, az megmenekül /Lk.19,10/. Ha valaki megösméri Istent és Hozzá tér, megmenekül. /I.Kor.5,5; 7,16; 9,22; Ef.2,5.8; I.Tessz.2,16; I.Tim.4,16 stb./ Az Örök szabadulás nem Örök boldogság állapotát fejezi ki, hanem az arra való átmenetelt. Így szabadulunk meg, vagy menekülünk meg Isten haragjától, a halál hatalmából /Rom.5,9; Ho.5,7/. Vannak elvesző és megmenekülő emberek; a Szentírás így nevezi őket, nem elkárhozóknak és üdvösülőknek. A kárhozat szó Isten ítéletét jelenti, s abból van menekülés; az üdvösség szónak megfelelő értelmű szó a görög Újtestamentumban alig található. A szabadításhoz hatalom kell, azért szól Lukács a szabadulás szarváról /Lk.1,60/; az üdvösség szarva kifejezésnek nincs értelme. Hogy az elvilágiasodó egyház a bibliai menekülés fogalmát elcserélte a folyton tartó boldogság, azaz üdvösség fogalmával és azt a fordításokban a bibliai szövegbe megtévesztő módon becsempészte, arra mutat, hogy az első szeretetet, mely szabadulást keres, hogy szolgálhasson, elhagyta és az önmagával törődő üdvösségét építő önzés útjára lépett. Mivel a bibliai sötéria megmentést jelent, tehát a mostani kor bajainak eltávolítását és nem a túlvilági boldogságot, melyet Örök életnek is szoktak nevezni, azért a Biblia szövegének igazi értelme nem támogatja és nem hitelesíti azok tétlen nyugalomát, akik állítólagos megtéréssel, vagy hívéssel a maguk számára az üdvösséget, azaz a végnélküli boldogságot biztosították, s annak tulajdonosaiként úgy folytatják korábbi földi életüket, ahogy azt a hitetlenek is élik, saját érdekükkel törődve, saját eszük utmutatásait követve: erejükből, idejükből, vagyonukból csak a felesleget vetve oda az Urnak, ki pedig mindenüket, egész életerejüket kívánja tőlük. Kétségtelen, hogy Isten boldoggá akarja tenni teremtményeit; kétségtelen, hogy boldog életet készített el számukra akkorra, amikor ellenség, rosszakaró többet a teremtés nyugalomát felzavarni nem fogja; de Isten nem ezzel a boldogsággal csalogatja magához a megtévedt embereket, mint ahogy evangélikációs órák bizonyosságtevői szoktak elnyert boldogságukról édes meséket szavalni hallgatóiknak; de az is kétségtelen, hogy Istenhez megtérni nem haszonért, nem élvezetért kell, s kétségtelen, hogy Isten szeretetből szeretetre hív bennünket, bűnbocsátó szarvaktól isteni szeretetből a másik vétkeik megbocsátó emberek szeretetére. Az önzés, bosszúállás, meg nem becsátás Ördögi béklyóiból szabadítást hirdet Isten, s ez a szabadítás a sötéria, nem a boldogság, mely a szabadítás után következik. Ezzel a boldogsággal nem sokat fog-

lalkozik az Isten Igéje, mert nem a boldogságért kell keresnünk Istent, hanem magáért Istenért, aki nekünk a boldogságot saját személyében jelenti. A Biblia nem Istentől elszakított boldogságról beszél, ahogy azt a keresztyének a bibliai kijelentés meghamisításával maguknak kirajzolták. Istent kell elnyernünk, nem a tulvilági boldogságot, a Istenben mindent megkapunk, amire szükségünk van, s ami kincset, örömet jelent.

Természetesen csak az kapja meg, aki Istenhez hasonlóvá válik, földi hasonlattal: aki Isten hullámhosszára van beállítva. Aki ezt a beállítottságot elnyeri, már itt, ebben a ~~kor~~ világban, már az üldözések közepette, fájdalomban is boldog; amint ezt a Filippiben szenvedő apostoloknál látjuk, vagy a Jeruzsálemben megszégyenített oszloppostoloknál /Cs. 16,24.25;5,40.41/ Az evangelizációnak tehát nem azt kellene hirdetnie: Jőjjetek, hogy egykor üdvözljétek, hanem ezt: Jőjjetek, mert Isten hív, hogy most békességet adjon! Mózes nem egyenesen Kánaánba hívta a hébreket, hanem pusztai vándorlásra, hol sok szenvedés várt rájuk. Csak az az evangélista, aki csak boldogságot ígér hallgatóinak. De igaz az a beszéd, mely szabadulást ígér mindenkinek, aki belátja, hogy az önző magának élés a forrása minden gonosznak, s a léleknek a szabaduláshoz éppen az önzés bilincseitől kell megváltatnia. Keresztyén Eldorádó hehett tehát önmagunktól való megváltást kell keresnünk, mert az igaz boldogság nem a környezet megváltoztatásában, hanem bensőnk megváltoztatásában van. Akik önző, magukat kereső lélekkel mennyországba vágynak, s egyszer a belsejüknek megfelelő sötétség helyén fogják találni magukat.

Mert ha valaki magát kereső szívvel Isten közelébe jutna, az ítélet borzalmától menekülve maga keresné a sötétséget, ahol Isten ítélő közelsége nem érezhető annyira. Hazug igehirdetéssel ne csaljuk meg hát azokat az embereket, akikben nincs vágy arra, hogy szeretetlen lényüket a szeretet új emberével felcseréljék, s ne hirdessük nekik, hogy észhittel üdvösségüket biztosíthatják.

Abból a kérdésből, hogy üdvösségre törjünk-e vagy jutalomra, az üdvösség teját már kiesett, mint elérendő cél és helyébe a szabadulás, vagy menekülés lépett Sátán, a bűn és homály hatalmából; menekülés, hogy Istenhez eljutva, az atyai házában új életet éljünk, mely nem önmagát keresi, hanem a másikat. Elsősorban Istent, a Teremtőt, a Megváltót, hogy szeretetét viszontszeretettel fizessük meg. Megmarad a kérdés most már, hogy a jutalomnak, melynek görög neve misthos, mi szerepe, vagy jelentősége van a keresztyén életben és törekvéseinkben. Hogy e kérdésre feleljünk, először a misthos fogalmával kell tisztába jutnunk; annak különböző bibliai alkalmazásával; majd azzal, hogy hol, mikor és kik kapják ezt a jutalmat; végül, hogy mennyiben befolyásolja ez mostani életünket.

A misthos pontos fordítása tulajdonképpen nem jutalom, mely fordítás pl. a Soltész-féle szótárban elő sem fordul, hanem bér, díj, fizetés, zsold. Ez persze kevésbé magasrétű érteleme látszik, mert igen üzletszerűnek hangzik, azonban megfelel a bibliai szóhasználatnak, mert a szőlőmivesek bérét, az arató munkás bérét a Bibliában ez a szó jelöli. /Mt.20,8;Jn.4,36; Lk.10,7;Jk.5,4/. A jutalom szó nem kötelességszerűen járó fizetést, vagy ajándékozást jelent, de a misthos kijár annak, aki méltó rá; nem bizonytalanul, hanem biztosan megérkezik a maga idejében; aki ígérte, okvetlenül meg fogja adni, mint becsületes gazda munkásának a bért, vagy fizetést. A mennyei bér mindenestre abban különbözik a földi bértől, hogy míg a földi munkás bére kétoldalu szerződésnél fogva jár, melyet két fél egyezsége köt, addig a mennyei bér Isten egyoldalu rendelése, melyet önként és kötelesség nélkül ígér, ingyen ad anélkül, hogy tartozna vele. Jó kedvéből adja, kegyelemből, mert rabszolgáinak adja, kik mindenükkel Neki tartoznak, s így külön bérre igényt nem formálhatnak. "Haszontalan szolgák vagyunk, mert csak azt tesszük, amit tartozunk megtenni!" /Lk.17,10/ A fiu nem várhat bért atyja házában; ha az apa kiskorúsága idején ad neki, tartozás nélkül, szeretetből adja. Így ígér bért Isten szeretetből azoknak, akik Őt szeretik. Ez a bér tehát jutalom, mert nem járna; de mégis bér, mert Isten igéi ígérete szerint okvetlenül megjön. Isten Magát kötelezte!

A Biblia különböző bérekről tud. Beszél a földi bérről, melyet a munkaadó sokszor elvon a munkástól /Jk.5,4/, s akkor a munkások átka száll fel az égi Bíró füléhez, aki ezt az igazságtalanságot nem nézi el vég nélkül, hanem az igazságtalan urakat letaszítja hatalmuk polcáról. A munkásoknak nem volna szabad feledniük, hogy van bíró, az égen, s nekik nem kell igazságtalansághoz nyulniok, hogy igazukat megkeressék. Aki fegyverrel védi jogát, fegyverrel veszíti azt el; az egész történelem igazolja, hogy a lázadással szerzett előnyöket a lázadók újra elveszítik. Csak Isten tudja biztosítani a földön az igazságosság uralmát; az istentelenség csak a földi nyomorúságot ~~is~~ nagyobbítja.

Beszél aztán a Biblia az igazságtalanság bérééről /mishos tós edikias/, s ezt kétféle értelemben említi: vagy az igazságtalansággal szerzett földi előnyről mondja, vagy az igazságtalanságot érő örök isteni fizetésről. Előbbi értelemben említi Judás bérét, melyet Jézus elárulásával szerzett, s melyen földet vásárolt magának. Ilyen igazságtalanul szerzett földi vagyon volt Bálám bére, melyet sokan megkivánnak, de később keserű lesz az élvezése. /V.8.Cs.1,18; Jd 11./

A földi bér után, melynek pl. Judás semmi hasznát nem látta, Isten is fizet az igazságtalanságért, s az igazságtalanságnak ez a bére keserves; sokszor már a földi életben eléri az igazságtalant, mint Judást, Bálámot, mert megrontja a másik ember megrontóját. De minden igazságtalanul elér ott, ahol büntetését egy gonosz sem kerüli ki; Isten örök börtönében, ahová a halál viszi a vétkest /II.Pt.2,15; Jl.11,18/b /; az igazságtalan ezt a romlást, melyet másnak szerez, önmagában fogja megvalósulni látni, míg a tőle megrontottat meggyógyítja az igazságos Isten. Azok az urak, kik a munkások bérét visszatartják, azaz éhbéren dolgoztatják alkalmazottaikat, vagy a megígértet sem adják ki, nem fogják kikerülni annak az Istennek ítéletét, akinek szent Igéje világosan mondja: "Mértó a munkás a maga bérére." /Mk.10,7/

A földi béren kívül, melyet megszolgál a munkás és az igazságtalanság örök béréen kívül, melyet megérdemel az igazságtalan ember, beszél a Szentírás egy mennyei bérről, amelyet nem köteles ugyan adni az égi Munkáltató, de melyet kegyelméből mégis megígért azoknak, akik feltételeit betöltik. Ezt a bért azonban el lehet veszíteni, ha a feltételek betöltésével adósok maradunk, vagy megszűnünk azokat teljesíteni. A ~~sz~~ bér nem minden esetben ugyanaz; némelyeknél sok lesz, másoknál kevesebb /Mt. 5,12; Lk.6,23; 6,35/. A bér tehát a teljesítményhez igazodik, a munkához, nem úgy, mint a megmentés, a sótéria, mely mindenkinek része lesz, aki Istent segítségül hívja. /Cs.2,21/ Ha a jutalmazás feltételeit végignézzük, látjuk, hogy az nem igazodik a végzett munka minőségéhez, hanem a fáradtsághoz, mellyel munkálkodunk, tehát a szeretet önfeláldozásához, a Krisztusért vállalt szenvedésekhez, tehát a Hozzá való hűséghez. Akik gyalázást, üldözést, gonosz rágalmakat szenvedtek Urukért: akik az üldözött prófétának segítséget nyújtanak, akár csak egy pohár víz adásával; akiket az emberek Jézusért kivetnek maguk közül; akik keresztyén testvéreiknek szentelik magukat, s ültetnek, öntöznek az Ur szőlőjében; akik mindezeket önként, tehát ingyen teszik, azaz szeretetből, nem a jutalomért; tehát Jézus rabzolgái, a próféták, a szentek, s akik Nevét félik, legyenek kicsinyek vagy nagyok e kor szerint: jutalmat kapnak, mennél hűségesebben teszik, annál több jutalmat /Mt.5,12; 10,41; Lk.5,23; I.Ko.3,8; 9,17; Jl.11,18/. Akik szívükbe fogadják azt a szeretetet, melyet Jézus erre a világra hozott, s itt golgotai haláláig tanúsított hűségében nekünk kijelentett; akik a szeretetből indítatva jót cselekedve járnak körül e világban, s tovább adják, amit Istentől kaptak, azok nagy bért fognak egyszer kapni /Lk.6,35/. De csak azok kapják meg a jutalmat vagy bért, akik szívük sugallatára, önként teszik ezt; mert azok, akik fitogtatásként cselekszik a jót, hűségéből, hogy dicséretet kapjanak érte az emberektől, azok nem kapnak jutalmat /Mt.6,1.2.5.16/. De még a hűség bűnéből is van megtérés és ha valaki Jézus példára odaáll a kicsinyek, az Ur kicsinyei mellé, s elhagyatottságukban, üldözéseik közt a munkálkodó tehetségéhez,

eltikkadva megítatja őket, nem fogja elveasztani bérét Mt.10,42/. Aki Isten számára a szeretet és hála termését aratja, jutalmat, bért kap érte /Jn.4,36/, s ezt a bért az Örök életre takarítja be magának. Mivel azonban ennek a jutalmazásnak forrása az isteni irgalom, s alapja sohasem az emberi érdem, csak aki erre az irgalomra támaszkodik, s nem munkája alapján követelődik, kaphassa meg. A világban ugyab a dolgozóknak nem kegyelemből jár a díj /R.4,4/, hanem mert megérdemelték. A jutalom tehát nem sárja ki a kegyelem kizárólagos és egyedüli alapját. Sehol, egyetlen helyen sem olvassuk, hogy aszkéta életért, szentségért, érdemekért jutalom járna; annak forrása a kegyelem. A bért tehát nem az érdemszerezők, hanem a hűségesek kapják; vagyis, ha valaki elhatározza, hogy a jutalmat megszerzi, nem fogja megnyerni; ellenben aki ingyen szolgál hűségből a szeretet Istenéért, s magát méltatlannak tartja mindenképp jutalomra, az ingyen kegyelemből jutalmat fog kapni. Világosan mutatja ezt Mt.25,37-40, hol a megjutalmazandóknak sejtelve sincs arról, hogy valami érdeme volna a jutalomra; ők csodálkoznak legjobban azon, hogy a visszaérkező Király őket jobbfelől állítja. Azért a megjutalmazottak szava mindig ez lesz: Haszontalan szolgák vagyunk, mert csak azt tettük, amivel tartozunk. Pál utolsóknak látta magát az apostolok, s elsőnek a vétkezők között, ezért halála előtt megadott neki az a bizonyosság, hogy "végezetre eltételezett neki az igazságosság koszorúja", a pályadíj /II.Tim.4,8/. Ugyanezen a helyen más érdemet nem tud felhozni a jutalom elnyerésére az apostol, mint azt, hogy akinek eltételezett az igazságosság koszorúja, az mind vágyva várja az Ő megjelenését. Ha pedig vágyva várják, akkor mindent fel is áldoznak érte, s földi dicsőségüket mint szeméttel dobják el maguktól, hogy semmi akadálya se legyen az Ur visszavárásának, mely figyelmüket másfelé tenelné; hanem nekidőlve fussanak a pályán a pályadíjért, melyet a verseny győztesének a Bíró oda fog adni /Jl.3,1.14/. Amde itt mintha ellentmondás volna megállapításainkban; Mt.25. juhái nem tudnak arról, hogy méltók volnának, Pál pedig fut érte. Fil.3,14-ben azonban nem a misthos szó áll, hanem brabeion, mely csak I.Kor.9,24-ben fordul elő még, s mely pályadíjat, hereditást jelent, nem munkadíjat. Ez a brabeion pedig a Fil. 3,11 szerint a halottak közül való előzetes feltámadásra vonatkozik, az első feltámadásra, mely nem tétlen nyugalomhoz azoknak, akik annak részesei lesznek, hanem munkát, az ezeréves uralkodásban való részvételt, a juhok legeltetését és terelését az isteni célok felé. Pál nem akar kimaradni ebből a munkából, ezért fut érte, hogy a visszatérő Jézussal együtt végezhesse amaz elkövetkező idő csodálatos feladatát /Jl.20,4-6; v.8.2,26-28/. A jutalom tehát, melyért Pál fut, nem tétlen élvezés, hanem nehéz, felelősségteljes munka, mely csak annak ad gyönyörűséget, akit a szeretet hajt embertársai boldogítására. Amennyiben tehát választanunk kell a között, amit az egyház a Bibliával ellentétben üdvösségnek nevezett el és a jutalom között, mely kimaradt, majdnem elveszett az igehirdetésből: akkor Pállal együtt az elejtett jutalmat válasszuk, vagyis a tétlen nyugalom helyett az Ur Örök szolgálataát. Akiben a szeretet szolgáló készsége fértelmezi az önszó nyugalomkeresést, az méltó arra, hogy jutalmul megkapja a munkáért, amelyet keresett. Krisztussal együtt ugyanis nem azok fognak uralkodni és királyi trónusokon ülni, akiket erre a dicsőség- és becsvágy hajt, hanem azok, akik a trónon, kezükben hatalommal szolgálni akarnak; akik akkor, amikor a fenevad ideje volt, utolsók voltak a világon; de amikor a Bárány fog trónra ülni, utolsókból elsőkké lesznek. Hogy újra fáradszhatnak, újra szolgálhatnak, s nemes céljaik elérésére meglessz a hatalmuk: ez lesz a jutalmuk és bérük. Amikor félre fogják tolni a földön azokat, akik önszűkkel magrontották a földet, ők a helyükre lépnek és helyre fogják hozni a károkat, melyeket a fenevad pusztítása okozott a földön. Ebben a munkában azonban egyetlen olyan kegyes nem fog résztvenni, aki csak azért "tért meg", hogy "üdvösüljön", s akinek csak a maga üdvösségére volt gondja akkor, amikor vérben és kínban támolgott a világ a sír felé. Akkor sokan fogják azt hallani az Uról: Soha nem üsmertelek titeket! Akkor azokat, akik kételkedtek magukban, az Ur előszólítja, s az Őnhitteket hátra ülteti az utolsó helyre. Akkor azok, akik a szolgálásban magukról megfeledkeztek, az Urnak emlékezetébe fognak jutni, s jutal-

muk bőséges lesz.

Azt olvassuk, hogy a jutalom vagy bér a mennyekben van, t.i. ott van eltéve megőrzésre, de nem következik ebből, hogy ott kell majd élveznünk is; mert a mennyből alászálló, a földre a felhőkben visszatérő Jézusról azt mondja a Jelenések könyve: "Íme hamar eljövök, a jutalom velem van, hogy mindenkinek úgy fizessék meg, ahogy a cselekedete van /azaz: ahogy a munkája mutatja, Jel.22,12/. A mennyekben megőrzött jutalmat Jézus fogja magával hozni. Már láttuk, miben áll ez a jutalom: abban, hogy a visszatérő Jézussal együtt a föld kártyái és pásztorai lesznek. Ezt a jutalmat, vagyis a földön az uralkodás átvételét Jézus hozza magával az ég-ből. Hozza az isteni felhatalmasást az uralom átvételére, Sátán megkötésére. Az Ur visszajövetele teszi lehetségessé az uralkodás elkezdését. Ez azonban azt magyarázza, hogy mit jelent a bérnek vagy jutalomnak a mennyben való őrzése. Jelenti azt a titkos, rejtett uralmat, amelyet a mennyekben idős, Isten trónján ülő Jézus kifejt Sátán uralmának lassu alákonzására. A szeretet aknázza alá a gyűlöletet, míg egyszer a gyűlölet vára összeomlik. Minden szeretet, mely Jézus követőinek meggyőzt, vágyó szívéből a menny felé árad, vagy kiömlik ezen a világon, vagy égő paráznak gyűlik össze e világ feje fölött, s egyszer rázúdul ítéletképen a gyűlölet seregére. Ez a sok szeretet kifejtésére kér teret, s évszázadokon át gyűlik, sűrűsödik, hogy egyszer áttörjön a gyűlöleten, s a földön a hatalmat magához ragadja. A szerető Jézus tanítványainak jutalma, bére az lesz, hogy összehalmozott szeretetüket végre kifejthetik ezen a földön. De vajon ki tekinti jutalomnak az alkalmat arra, hogy szerethessen? Az, akiben úgy felgyült a szeretet, hogy szinte kibuggyan már belőle, s beteg azért, mert a szeretet kiömlésének útjában akadályok tornyosulnak. Az ilyen embernek fülében örömmézenetként hangzik az ígért: Jézus a gyűlölet korlátait szét fogja rombolni. Arra, hogy királyokká legyenek, talán sokan vágnak; de arra, hogy királyi trónuson szolgáljanak, bizonytal kevesen, s e keveseknek ígerte Jézus a bért, s mely jutalom, mert nem tartozásképen adatik. Szolgálatot és bért egyaránt az önkéntesség jellemzi: amannak forrása a bizalom, emennek adója az irgalom.

Arra a kérdésre kell végül felelnünk, hogy a bér, vagy jutalom ígerte mennyiben befolyásolja keresztyén életünket. Amit valaki bérért, vagy jutalomért tesz, azt önzésből teszi. Jézus megrovással említi a béreseket, akik megfutnak a juhokra támadó farkas elől, nem védik a juhokat, mert nem a juhok szeretete mozgatja őket, hanem a haszon. Isten bérében azonban épen a bér mibenléte zárja ki az önzést, mert a bér a szeretet szolgálatának új, s korlátlan lehetősége: a pásztor-királyság! Önző ző emberek a jutalmat másként rajzolják ki maguknak, s épen azért találták ki az üdvösséget, melyet az egyház, a közösség, a pápa, vagy prédikátor biztosít, melyet tizedfizetéssel, lemondással, adakozással, munkával lehet elnyerni, vagy olyan hittel, mely hasonlít a kínaiak papírdobozataihoz; száj-hittel, mely elhíti magával, hogy az üdvösségre ki van választva. A Biblia nem tud sem az üdvösségről, melyet ki-kisaját szája íze szerint rajzolhat ki, sem a hitnek nevezett önszuggesztióról; hanem tud olyan jutalomról, amely az önző embernek nem kívánatos és olyan hitről, mely csak önzetlen szívből szállhat Isten felé, melyet a szeretet bizalma kelt.

A Sátán hatalmát sóhajtva látó, a szeretet tehetetlen erőlködése miatt szenvedő keresztyén felfrissül, amikor hallja a jutalom hirdetését: fel fog szabadulni a szeretet munkája, jön a Királa, s magával hozza jutalmát: a szeretet győzelmét. Hogy az életüket nem kimélt emberekvilága jönel; Hogy a világ rendjét oly király fogja megszabni, aki pásztor volt, s életét adta a juhokért; ez a kilátás nem az önzőket bátorítja, hanem az önzetleneket. Ez a kilátás arra kényszerít, hogy indító okainkat az isteni Bíró szeme előtt tisztázzuk, tisztázzuk még ma, mert ha akkor megyünk e az árusokhoz a szeretetolajat vásárolni, mely a Szellem, amikor a Vőlegény már gm megérkezett, akkor kívül maradunk a lakodalmas házon! Az Isten ígerte bér, vagy jutalom tehát megpróbálja a lelkeket, s Isten ítélete alá helyezi őket. Az isteni ígért sajátosságos és egye-

dülálló hatását mutatja két szentirásai hely. Az egyik a szőlőművesek egyik példázata, mely arról tudósít, hogy a bért nem a végzett munka mennyisége, tehát nem emberi érdem szerint adták, hanem a későbbi munkában állók ugyanezt kapták, mint a kezdettől fogva dolgozók /Mt.20,8/. A gazda látszólagos igazságtalanságát jóságával indokolja /15.v./, mert azokat, akiknél az é alkalom hiányzott arra, hogy munkálkodjanak, nem akarja megrövidíteni. Az isteni jutalom tehát arra int, hogy ne a magunk érdemére, hanem Isten jóságára bizzuk magunkat. A másik hely Mt.6,1.2.5. 16, hol többféle képen ismétlődik az a szabály, hogy aki mutogatja kegyességét, elveszti jutalmát. A jutalom tehát nem az emberi kegyességtől függ, hanem Isten jóságától, ki próbára teszi az emberi szívet, s azokat jutalmazza, kik a Bárányal a halálban összenőnek. A jutalom elnyerésének útja tehát az Isten jóságába való belekapaszkodás, s ami azzal együtt jár, a magunkról, a magunk jóságáról való megfélekedés. Az ember jóságából, ingyen szolgál, s rábizzá magát az ingyen könyörülő Istenre. Említettem, hogy a sötéris, - mely nem üdvösség, hanem megmenekülés, - a feltétele annak az életnek, melyre a jutalom vár. Megmenekülünk, hogy a jutalom felé haladjunk, Mennyre megváltoztatja ez a csere a keresztyén fölözt az eget, de még jobban a földet! Eddig a föld a keresztyén számára égő ház volt, melyből ki kell menekülnie, s az égbe jutnia, hol az üdvösséget élvezni fogja. Most a bibliai világkép szerint a föld a visszahódítandó csatatér, melyen a nagy Király ügyéért harcolunk életre-halálra, s mienk az ígéret, hogy vissza fogjuk kapni örök tulajdonul. Örökölni fogjuk a földet, mint Jézus a hegyi beszédben is mondta, s itt ezen a földön fogja Krisztus a maga királyságát felállítani, amikor Dávid leomlott sátorát újra fölegyenesítik. Eddig tüzkárvalottan készültünk gyáván és tehetetlenül az ellenségnek átengedni a földi bért; most reménykedve várjuk, hogy a Paradicsom visszatér a földi térre. Eddig tétlen üdvösséget vártunk, mi illett a földi lemondáshoz; most új munkateret, nagyszerű munkalehetőséget várunk a földön, s ez a munkalehetőség éppen a jutalom, melyre reménykedve tekintünk előre. Eddig mindenkit örök kárhizatnak szántunk, aki velünk az ég felé nem halad; most az eget szándékozunk lehozni a visszatérő Jézussal együtt a földre, hogy életet hozzunk azoknak, akiket reménység nélkül készültünk magukra hagyni. Jézus visszajön, hogy uralkodjék itt a földön, s Vele jönnek az első feltámadáson át azok, akiknek jutalma a Krisztussal való együtt uralkodás lesz. A keresztyén kimegy a világból, mint Abrahám Ur városából, hogy Istennel egyedül maradjon. Korábban ezt a kimenést örök szakításnak gondoltuk. Ma tudjuk, hogy Krisztussal együtt visszatérünk a világhoz, hogy szabadulását, sötétiáját megvalósítsuk. Eddig boldogságot várt a keresztyén, most Jézust várja, mert a Vele való egyesülés jelenti az örök boldogságot, az üdvösséget. Üdvösség-e vagy jutalom? A mának élő önző álkeresztyén tétlen üdvösséget, az új önzetlen munkát kér jutalmul!